

Edukacija bibliotekara i stručni ispiti (1999 – 2015)

Education of librarians and professional exams (1999 – 2015)

Mr. sci. Zijada Đurđević – Alidžanović,

viši bibliotekar / Senior Librarian

Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH

zijadad@nub.ba

U godini kad obilježavamo 70 godina Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH potrebno je nešto reći o edukaciji bibliotekara i aktivnostima Centra za permanentno obrazovanje bibliotekara BiH. Obrazovanje bibliotekara u Bosni i Hercegovini ima dugu tradiciju. Od 1952. godine se obrazovanje se izvodilo u formi predavanja, konferencija, stručnih savjetovanja i ispita koje su organizirali Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH i Društvo bibliotekara BiH. Danas se ovo obrazovanje izvodi na dva nivoa:

- formalno obrazovanje, studij na Filozofskom fakultetu u Sarajevu – Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo i
- permanentno obrazovanje, koje u vidu kurseva i stručnih ispita izvodi Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine (NUBBiH) u Centru za permanentno obrazovanje bibliotekara BiH.

Permanentno obrazovanje ima posebnu važnost za bibliotečko-informacijsku djelatnost u nas, s obzirom na složenost modernih bibliotečko-informacijskih i komunikacijskih zahtjeva sa jedne, i uništen, izmijenjen, nedostatan i nedovoljno informatički i stručno obrazovan kadar sa druge strane.

Za ovaj vid obrazovanja brine se Centar za permanentno obrazovanje bibliotekara BiH pri NUBBiH čije je osnivanje 2000. godine označilo veliki korak naprijed i novu eru na tom polju. Centar je ustanovljen na osnovu podrške Otvorenog društva iz Budimpešte i OSI projekta za biblioteke - Network Library Program, Information Program - NLP 2000-2002. Na taj način Centar je postao sastavni dio mreže od 18 obrazovnih centara Evrope koji rade na osnovu jedinstvenog međunarodnog programa za cjeloživotno učenje.

Glavni uvjet za izrastanje biblioteka u odgovarajuće informacijske, kulturne i obrazovne centre je primjena propisanih međunarodnih standarda i modernih informacijskih tehnologija i dostignuća. Za ovaj posao su zaduženi bibliotekari. Stoga je glavni cilj permanentnog obrazovanja koje izvodi ovaj Centar

osposobljavanje zatečenog i kadra koji se zapošljava u biblioteke za propisno, stručno, savremeno i kvalitetno obavljanje osnovnih poslova u bibliotečko-informacijskoj oblasti i priprema za polaganje stručnih ispita složenih stručnih poslova i posebnih, specijalnih stručnih poslova.

Osnovni principi za koje se u svom Programu permanentnog obrazovanja bibliotekara Centar zalaže i izvodi su:

- primjena novih tehnologija i bibliotečko-informacijskih dostignuća u radu,
- otvoren i slobodan pristup informacijama i kolekcijama,
- poštivanje ljudskih prava,
- intelektualna sloboda,
- saradnja na lokalnom, nacionalnom i internacionalnom nivou

Strategija permanentnog obrazovanja koju izvodi Centar zasniva se na savremenim bibliotečko-informacijskim tehnologijama, metodama i dobro obučanim instruktorima. Strukturu tako pripremljene obuke čine: predavanja, vježbe, grupni rad, demonstracije, kompjuterski rad, laboratorijski rad, promocije, stručni obilasci i posjete i razgovori.

Permanentno obrazovanje bibliotekara obuhvata:

- obuku iz osnovnog bibliotečko-informacijskog znanja, koja se sprovodi iz devet temeljnih predmeta i
- naprednu obuku (kurseve) o trendovima, izmjenama i dostignućima u bibliotečko-informacijskoj oblasti

Obuka ima oblik kurseva, seminara, radionica, seminara za male grupe.

Centar raspolaže sa odgovarajućim prostorom i opremom za obuku, salama za edukaciju sa 20-25 mjesta, informatičkom opremom i priključkom na Internet, pomoćnom učionicom-čitaonicom opremljenom stručnom literaturom, a čitava NUBBiH je na raspolaganju za potrebe edukacije.

Nastavljajući bibliotečko-informacijsku obrazovnu tradiciju, od 1999. godine, u NUB BIH se svake godine organiziraju kursevi iz temeljnog bibliotečko-informacijskog znanja za bibliotečke djelatnike. Kursevi sadrže predavanja iz osnovnih stručnih bibliotečko-informacijskih predmeta i vježbe.

Za 17 godina kontinuiranih edukacija treba spomenuti i brojčane rezultate. Kurseve iz temeljnog bibliotečko-informacijskog znanja u NUB BIH, u periodu 1999. - 2015. pohađalo je oko 1.000 polaznika.

Osim edukacija u sklopu Centra za permanentno obrazovanje, NUB BIH organizira i polaganje stručnih ispita iz bibliotekarstva, od 1999. godine, u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti (Sl. list BiH, br. 37/1995, čl. 18, stav 4), Pravilnikom o stručnim zvanjima u bibliotečkoj djelatnosti (Službene novine FBiH, br. 24/1997). U periodu 1999-2015. godine više od 800 kandidata je položilo stručne ispite u bibliotečkoj djelatnosti.

Nakon uspješno položenih ispita, a prema nivou formalnog obrazovanja, kandidati stiču sljedeća stručna zvanja: bibliotekar (VSS), viši knjižničar (VŠS) i knjižničar (SSS).

U 17 uspješnih godina organiziranja polaganja stručnih ispita za bibliotečke djelatnike, za period 1999-2015., stručne ispite je položilo ukupno 831 kandidat i time stekli zvanja: 475 bibliotekara, 206 viših knjižničara i 150 knjižničara.
